भवेत् संख्येयमेतद्धि यदेतत् परिकीर्त्तितं । न तस्य शक्याः संख्यातुं दक्षिणा दक्षिणावतः ।
हिरण्मयीभिर्गोभिश्च कृताभिर्विश्वकर्म्मणा । ब्राह्मणांस्तर्पयामास नानादिग्भ्यः समागतान् ।
अल्पावशेषा पृथिवी चैत्यैरासीन्महात्मनः । गयस्य यजमानस्य तत्र तत्र विशाम्पते ।
स लोकान् प्राप्तवानैन्द्रान् कर्म्मणा तेन भारत । सलोकतां तस्य गच्छेत् पयोष्ण्यां य उपस्पृशेत् ।
तस्मात्त्वमत्र राजेन्द्र भ्रातृभिः सहितोऽच्युत । उपस्पृश्य महीपाल धूतपाप्मा भविष्यसि । १०२०५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स पयोष्ण्यां नरश्रेष्ठ स्नात्वा वै भ्रातृभिः सह । वैदूर्य्यपर्व्वतञ्चैव नर्म्मदाञ्च महानदीं ।
समागमत तेजस्वी भ्रातृभिः सहितोऽनघ । तत्रास्य सर्व्वानाचख्यौ लोमशो भगवानृषिः ।
तीर्थानि रमणीयानि पुण्यान्यायतनानि च । यथायोगं यथाप्रीति प्रययौ भ्रातृभिः सह ।
तत्र तत्राददद्वित्तं ब्राह्मणेभ्यः सहस्रशः ॥ लोमश उवाच ॥ देवानामेति कौन्तेय तथा राज्ञां सलोकतां ।
वैदूर्य्यपर्व्वतं दृष्ट्वा नर्म्मदामवतीर्य्य च । सन्धिरेष नरश्रेष्ठ त्रेताया द्वापरस्य च । १०२१०
एनमासाद्य कौन्तेय सर्व्वपापैः प्रमुच्यते । एष शर्य्यातियज्ञस्य देशस्तात प्रकाशते ।
साक्षाद्यत्रापिवत् सोममश्विभ्यां सह कौशिकः । चुकोप भार्गवश्चापि मेहेन्द्रस्य महातपाः ।
संस्तम्भयामास च तं वासवं च्यवनः प्रभुः । सुकन्याञ्चापि भार्य्याञ्च राजपुत्रीमवाप्तवान् ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ कथं विष्टम्भितस्तेन भगवान् पाकशासनः । किमर्थं भार्गवश्चापि कोपञ्चक्रे महातपाः ।
नासत्यौ च कथं ब्रह्मन् कृतवान् सोमपीथिनौ । एतत् सर्व्वं यथावृत्तमाख्यातु भगवान्मम । १०२१५
इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि सुकन्योपाख्याने एकविंशत्यधिकशततोऽध्यायः ॥ १२१ ॥
॥ लोमश उवाच ॥ भृगोर्म्महर्षेः पुत्रोऽभूच्छ्यवनो नाम भारत । समीपे सरसस्तस्य तपस्तेपे महाद्युतिः ।
स्थाणुभूतो महातेजा वीरस्थानेन पाण्डव । अतिष्ठत चिरं कालमेकदेशे विशाम्पते ।
स वल्मीकोऽभवदृषिर्लताभिरिव संवृतः । कालेन महता राजन् समाकीर्णः पिपीलिकैः ।
तथा स संवृतो धीमान् मृत्पिण्ड इव सर्व्वशः । तप्यते स्म तपो घोरं वल्मीकेन समावृतः ।
अथ दीर्घस्य कालस्य शर्य्यातिर्नाम पार्थिवः । आजगाम सरो रम्यं विहर्त्तुमिदमुत्तमं । १०२२०
तस्य स्त्रीणां सहस्राणि चत्वार्य्यासन् परिग्रहः । एकैवच सुता सुभ्रूः सुकन्या नाम भारत ।
सा सखीभिः परिवृता दिव्याभरणभूषिता । चंक्रम्यमाणा वल्मीकं भार्गवस्य समासदत् ।
सा वै वसुमतीं तत्र पश्यन्ती सुमनोरमां । वनस्पतीन् विचिन्वन्ती विजहार सखीवृता ।
रूपेण वयसा चैव मदनेन मदेन च । बभञ्ज वनवृक्षाणां शाखाः परमपुष्पिताः ।
तां सखीरहितामेकामेकवस्त्रामलङ्कृतां । ददर्श भार्गवो धीमांश्चरन्तीमिव विद्युतं । १०२२५
तां पश्यमानो विजने स रेभे परमद्युतिः । चामकण्ठश्च विप्रर्षिस्तपोबलसमन्वितः ।
तामाबभाषे कल्याणीं सा चास्य न शृणोति वै । ततः सुकन्या वल्मीके दृष्ट्वा भार्गवचक्षुषी ।
कौतूहलात् कण्टकेन बुद्धिमोहबलात्कृता । किन्नु खल्विदमित्युक्त्वा निर्ब्बिभेदास्य लोचने ।
अक्रुध्यत् स तया विद्धे नेत्रे परममन्युमान् । ततः शर्य्यातिसैन्यस्य शकृन्मूत्रे समावृणोत् ।